

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
_____ Євгенія НОВАК
_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА
(назва навчальної дисципліни)
_____ обов'язкова _____

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Спеціальність Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
Мова навчання українська

Чернівці_ 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Технологічна практика**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

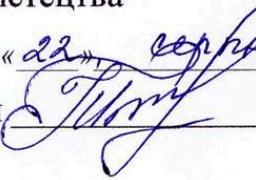
Розробник (ки): Курик Остап Дмитрович, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач (чі), Курик Остап Дмитрович, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Наталія ГАТЕЖ**

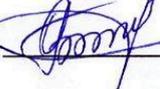
Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Мирослава ЖАВОРОНKOVA**

Схвалено методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Оксана ГАЛУНКА**

Пояснювальна записка

Технологічна практика є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», здійснюється згідно навчального плану і має на меті сформувати у студентів комплекс професійних навичок і вмінь здійснення професійної діяльності самостійно. Технологічна практика студентів проводиться для набуття практичних навичок та оволодіння професійним досвідом процесів виробництва, а також до збору матеріалів для курсового проектування, в творчих майстернях, студіях, виробництві, що спеціалізуються на виготовленні художніх виробів.

Цей вид практики є першим виробничим етапом практичної підготовки студентів до професійної діяльності, на якому закладаються основи практичних вмінь і навичок, творчого ставлення до діяльності, відбувається формування професійних якостей особистості майбутнього фахівця.

Метою технологічної практики є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі навчання, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, розроблення конструкторської документації, відпрацювання виробничих вмінь зі спеціальності, розвиток професійного мислення, прищеплення умінь організаторської діяльності в умовах трудового колективу.

Завдання:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань у галузі художніх виробів з декоративно-прикладного мистецтва;
- удосконалення практичних знань умінь та навичок роботи з конкретному матеріалі, вирішення конкретних завдань фахової діяльності;
- збір матеріалу для виконання роботи, а саме: проведення науково-аналітичних спостережень, дослідження сучасних напрямків розвитку виробництва;
- узагальнення і систематизацію результатів дослідження з метою розробки та обґрунтування власної концепції проекту виробів;
- формування готовності майбутнього спеціаліста в галузі художньої обробки різних матеріалів до самостійної трудової діяльності;
- набуття професійних знань, умінь і навичок.

Пререквізити. Проходження **Технологічної практики** передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін як Рисунок, Живопис, Композиція та Професійна майстерність

Постреквізити. Успішне проходження Технологічної практики є базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання, а також необхідні для написання здобувачем освіти курсової та кваліфікаційної роботи в майбутньому.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів: Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності

Після проходження практики студент має знати:

- Технічні характеристики матеріалів та інструментів.
- Послідовність технологічних процесів у відповідному виді мистецтва.

Та вміти:

- Самостійно підготувати робоче місце та матеріали до роботи.
- Виправляти технологічні помилки (тріщини, відшарування, деформації).
- Виконувати художні твори, дотримуючись технологічних норм для забезпечення їхньої довговічності.

Опис навчальної дисципліни. Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2025-2026	4	4	120	-	-	-	-	120	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Програма поділена на три основні блоки: підготовчий, виконавчий та підсумковий.

1. Теоретико-технологічний блок

- Охорона праці: Інструктаж з техніки безпеки при роботі з інструментами, хімічними речовинами (розчинники, кислоти, емалі) та обладнанням (печі, верстати).
- Матеріалознавство: Вивчення специфіки обраного напрямку (наприклад, властивості глини, види ґрунтів для живопису, типи деревини або металів).

2. Практичний блок

Залежно від профілю закладу, студенти обирають один із напрямів

3. Аналітичний блок

- Ведення щоденника практики, де фіксуються етапи виконання робіт, рецептури сумішей, температурні режими та висновки щодо поведінки матеріалів.

Форми звітності

1. Щоденник практики з підписом керівника від бази практики.
2. Пояснювальна записка: Короткий опис виконаної роботи, фотофіксація процесів "ДО", "В ПРОЦЕСІ" та "ПІСЛЯ".
3. Творчий доробок: Завершені практичні роботи (ескізи, зразки матеріалів, готові вироби).

Зміст практики визначається програмою, а терміни і порядок проведення – навчальним планом випускової кафедри. Перед початком практики для здобувачів освіти проводиться інструктаж, на яких студентам розкривають мету і завдання навчальної практики, її порядок і зміст.

Повноцінна реалізація закладених в основу програм практик головних завдань передбачає проходження студентами 3-х послідовних етапів роботи: початкового, основного завершального.

Індивідуальні завдання.

Обов'язковою складовою проходження практики є індивідуальне завдання, як елемент виробничої діяльності, що передбачає практичне виконання виробів/творів в матеріалі.

Індивідуальне завдання може бути запропоноване студентом або представником бази практики та затверджуватися керівником практики, про що вноситься запис у щоденник практики.

Орієнтовний тематика завдань практики:

- Твори виставкового характеру
- Вироби декоративного характеру
- Вироби екстер'єрного призначення
- Вироби інтер'єрного призначення,
- Вироби сакрального призначення,
- Малі архітектурні форми
- Вироби одягового призначення
- Аксесуари

Акцент у індивідуальному завданні робиться на ознайомленні з обов'язками художника-проектанта на виробництві, аналізі етапів виробничих процесів та формуванні практичних навиків виконання в матеріалі виробів.

-Зміст індивідуального завдання розкриваються у процесі проведення практичних занять. Практичні заняття здійснюються згідно визначеного місця проведення практики у вигляді макетного зразка виконаного в матеріалі згідно власного ескізу. Самостійна робота студентів зорієнтована на закріплення навчального матеріалу, підготовку до практичних занять у вигляді ескізування та макетування.

Графік проведення практики

№ п/п	Етапи та зміст роботи	Кількість днів
1.	Загальне ознайомлення з базою практики	1
2.	Виконання індивідуального завдання з практики: Ескіз Лекала, макет виробу Виріб в матеріалі	11
3.	Оформлення звіту про практику	1
	Захист практики	1
	Всього:	14

Методи та освітні технології навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

Методи навчання

1. Експериментально-дослідні методи

- Технологічна проба: Виконання короткострокових вправ для вивчення властивостей матеріалів (наприклад, перевірка адгезії фарби, тест на розчинність лаку, вивчення пластичності різних видів глини).
- Метод «зворотної розробки» (Reverse Engineering): Аналіз готового автентичного виробу для розгадки послідовності його створення (від фінішного шару до основи).
- Порівняльне матеріалознавство: Співставлення традиційних натуральних матеріалів (ячна темпера, левкас) із їхніми сучасними синтетичними аналогами.

2. Практичні та наочні методи

- Майстер-показ (Demonstration): Покроковий показ викладачем або майстром складних технологічних вузлів.
- Метод копіювання технологічного циклу: Студент відтворює не просто зовнішній вигляд, а весь ланцюжок: від підготовки сировини (замішування ґрунту) до фінального покриття.
- Графічна фіксація: Створення технічних ескізів, розрізів та схем нашарування матеріалів.

Освітні технології

1. Технологія «Майстерня» (Atelier Method)

Навчання відбувається у безпосередній взаємодії «майстер — учень». Це дозволяє передавати «неявні знання» — відчуття опору матеріалу, нахил інструменту, звук правильного удару чи мазка.

2. Технологія портфоліо (процесного типу)

Студент веде технологічний щоденник, де фіксує не лише успіхи, а й помилки.

- Зміст: Фото етапів роботи, зразки матеріалів, викраски (колірні проби), опис температурних режимів або рецептур.

3. STEM-технології в мистецтві

Інтеграція з природничими науками, що критично важливо для 2 курсу :

- Хімія: Розуміння реакцій при змішуванні пігментів чи травленні металу.
- Фізика: Вплив вологості та температури на деформацію деревини чи підрамника.

4. Віртуальна та доповнена реальність (AR/VR)

Використання додатків для віртуальної реконструкції втрачених фрагментів об'єкта перед тим, як приступати до роботи в матеріалі. Це мінімізує ризик псування цінного артефакту.

Система контролю та оцінювання

Види контролю

- *попередній* (на початку практики з'ясовується якість опорних знань)
- *поточний контроль* (обов'язковим є ведення щоденника із чіткою фіксацією проходження практики).

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом практики у кінці змістових модулів становить 60 балів.

- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі *екзамену* (звітної конференції)

Форми контролю

- *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);
- *самоконтроль* (використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

1. Підведення підсумків практики

Підсумки складання з практики підводяться на засіданні кафедри керівником. Результати складання зекзамену заносяться в екзаменаційну відомість, проставляються в залікові.

2. Вимоги до звіту

Звіт має відображати всю роботу студента й отримані ним завдання за час виконання етнографічної практики. Він є основним документом, який підсумовує результати дослідження студента, формулює висновки роботи.

Звіт оформляється на стандартних аркушах Ф А3. До звіту додається: щоденник практики.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на

підсумковому контролю

Форма проведення – підсумкова звітна конференція

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен - 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Оцінювання результатів практики.

Підсумки практики оцінюються комісією, призначеною завідувачем кафедри за стобальною системою. Оцінка знань, умінь і навичок студентів-практикантів повинна здійснюватися на основі критеріїв оцінки компетентності фахівця. При оцінюванні знань та умінь студентів використовують «Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів»

Зміст роботи переддипломної практики, що оцінюється	Кількість балів
Календарний план, щоденник практики	5
Тема, ескіз	10
Авторська ідея, новаторство	10
Супровід проекту (лекала, макет)	10
Виконання виробу в матеріалі	40
Вчасне виконання завдань	5
Захист практики	20

«Відмінно». Студент-практикант виявив всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, володіння основною і додатковою літературою, уміння виконувати завдання нарівні творчого використання, дисциплінованість, дотримання професійної етики; своєчасна підготовка звітної документації; схвальні відгуки керівника бази практики.

«Добре». Повне та систематичне виконання завдань практики, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у виконанні завдань практики наявні незначні помилки, що відображає звітна документація; схвальні відгуки колективу бази практики.

«Задовільно». Часткове (не менше 60%) поверхневе виконання завдань практики, можливі суттєві помилки; несистематичне виконання завдань практики; несвоєчасна підготовка звітної документації, пропуски практики.

«Незадовільно». Незадовільно виставляється студентів-практикантові за фрагментарне виконання завдань практики, порушення трудової дисципліни, пропуски практики.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-t-a-neformalnoi-osvity.pdf>)); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsiniuvannia_2020.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. *Декоративно-прикладне мистецтво*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2021. (Детальний опис технологій обробки дерева, металу, кераміки та текстилю).
2. Белікова Г. *Основи наукової реставрації творів мистецтва*. К.: Фенікс, 2019. (Базовий підручник з технологічного дослідження та консервації).
3. Вінницька О., Миронова С. *Технологія художніх матеріалів: Навчальний посібник*. Львів: ЛНАМ, 2020.
4. Ковальчук О. *Технологія та техніка живопису*. К.: НСХУ, 2022. (Опис рецептур ґрунтів, лаків та пігментів).
5. Мистецтвознавство та художні технології: Збірник наукових праць / Ред. В. Шульгіна. К.: НАКККіМ, 2023.
6. Титаренко В. В. *Матеріалознавство та технологія виробів декоративного мистецтва*. Харків: ХДАДМ, 2021.

Додаткова

- Гриненко П. *Традиційні та сучасні матеріали у скульптурі та пластиці*. К.: Арт-Економі, 2020.
- Даниленко В. *Дизайн та декоративне мистецтво: синергія технологій*. Х.: Колорит, 2022.
- Загаєцька О. *Текстильні технології: від архаїки до сучасності*. Львів, 2019.
- Методичні рекомендації з техніко-технологічного дослідження музейних предметів. К.: Національний науково-дослідний реставраційний центр України, 2021.
- Олійник М. *Художній метал: технологічні цикли та обробка*. Дніпро, 2020.
-

Технологічний інструментарій (Електронні ресурси)

- Restaurator.ua — ресурси Національного науково-дослідного реставраційного центру України (методики консервації).
- [ІІС \(International Institute for Conservation\)](http://www.ici.org) — доступ до міжнародних стандартів технічного опису творів мистецтва.
- [Getty Conservation Institute](http://www.getty.edu/conservation) — цифрова бібліотека з матеріалознавства та збереження культурної спадщини.

- Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.
- **Політика щодо відвідування занять:** відвідування занять є обов'язковим.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).
- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.
- **Політика оцінювання роботи викладача.** Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.

